

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor andere decentrale productie-installaties dan fotovoltaïsche zonnepanelen waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt en wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor de plaatsing van een warmtepomp in dienst genomen voor 1 januari 2021 in combinatie met fotovoltaïsche zonnepanelen**
 - **Tweede principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State**

Samenvatting

Het ontwerpbesluit beoogt een oplossing aan te bieden voor de prosumenten die worden getroffen door de gevolgen van de door het arrest nr. 5/2021 van het Grondwettelijk Hof veroorzaakte vernietiging van artikel 4.1.30/1 en 15.3.5/12 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Via een retroactieve investeringspremie wordt aan de eigenaars van pocketvergisters en micro-WKK, op brandstofcellen of aardgasmotoren die voor 1 januari 2021 in dienst werden genomen het recht op een premie gegeven. De door het arrest gevatte eigenaars komen in aanmerking voor een retroactieve investeringspremie op basis van de berekende steun die nodig is om een rendement van 5% te bekomen voor een referentie-installatie. De hoogte van de retroactieve investeringspremie is onder meer afhankelijk van het jaar van indiening, het jaar van de plaatsing van de digitale meter, de lengte van de periode dat men van de terugdraaiende teller heeft kunnen genieten, de reeds genoten overheidssteun, en het prosumentarief. De eigenaars die reeds een digitale meter hebben kunnen de retroactieve investeringspremie aanvragen binnen een termijn van zes maanden na de inwerkingtreding van dit besluit. Voor eigenaars waar momenteel nog geen digitale meter is geplaatst, moet de aanvraag gebeuren binnen een termijn van zes maanden volgende op de plaatsing van een digitale meter.

Het ontwerpbesluit beoogt tevens een oplossing aan te bieden voor de prosumenten met warmtepompen die worden getroffen door de gevolgen van de door het arrest nr. 5/2021 van het Grondwettelijk Hof veroorzaakte vernietiging van artikel 4.1.30/1 en 15.3.5/12 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Hierbij wordt een retroactieve investeringspremie voorzien voor de eigenaars van warmtepompen in combinatie met de aanwezigheid van fotovoltaïsche zonnepanelen. De eigenaars die reeds een digitale meter hebben kunnen de retroactieve investeringspremie aanvragen binnen een termijn van zes maanden na de inwerkingtreding van dit besluit. Voor eigenaars waar momenteel nog geen digitale meter is geplaatst, moet de aanvraag gebeuren binnen een termijn van zes maanden volgende op de plaatsing van een digitale meter.

Het ontwerpbesluit wordt voor advies voorgelegd aan de Raad van State

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving
BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2021/130 werd op 2 april 2021 bekomen.
Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2021/153 werd op 19 april 2021 bekomen.
Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 20 april 2021 verkregen.
Het begrotingsakkoord werd op 4 juni 2021 verkregen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte op 4 juni 2021 haar eerste principiële goedkeuring¹ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor andere decentrale productie-installaties dan fotovoltaïsche zonnepanelen waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt en wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor de plaatsing van een warmtepomp in dienst genomen voor 1 januari 2021 in combinatie met fotovoltaïsche zonnepanelen' en gelastte de Vlaamse minister bevoegd voor de energie, om het advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), de Vlaamse Toezichtscmissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) in te winnen.

D. ADVIEZEN VAN DE VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMART (VREG), DE VLAAMSE TOEZICHTSCOMMISSIE VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSgegevens (VTC) EN DE GEGEVENSbeschermingsautoriteit (GBA)

D.1. Advies van de VREG

De gewestelijke energieregulator VREG liet bij advies van 15 juni 2021 weten geen bijzondere opmerkingen bij het ontwerpbesluit te hebben.

D.2. Advies van de VTC

De VTC gaf haar advies nr. 2021/36 op 16 juni 2021.²

Dit advies is grotendeels parallel aan het advies dat de VTC eerder gaf m.b.t. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het

¹ VR 2021 0406 DOC.0628

² Op pagina 1 van het advies nr. 2021/36 staat verkeerdelijk als datum vermeld "11 mei 2021": dit moet "16 juni 2021" zijn, wat de datum van de handtekening onderaan het advies is.

Ook op pagina 1 van het advies staat ook nog verkeerdelijk vermeld dat de principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering op 12 februari 2021 plaatsvond: dit moet uiteraard 4 juni 2021 zijn.

invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt', al zijn een aantal van de vorige opmerkingen niet herhaald aangezien in het ontwerp daar mee rekening werd gehouden.

In haar advies stelt de VTC expliciet dat zij van oordeel is dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat aandacht wordt geschonken aan volgende aspecten:

- *Zorgen voor een decretale basis voor het gebruik van het rijksregisternummer*
Dit is een opmerking die de VTC niet maakte bij het eerdere besluit aangaande PV. De VTC meent dat uit artikel 8, §1 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen voortvloeit dat het gebruik van het rijksregisternummer steeds rechtstreeks bij decreet moet worden geregeld. Vooreerst moet worden opgemerkt dat deze vereiste niet voor komt in het advies van de GBA over dit voorliggende ontwerpbesluit en dat ook de Raad van State hier in het verleden niet eerder op wees. De terminologie "door of krachtens" die in het voormelde artikel 8, §1 wordt gehanteerd, lijkt er immers op te duiden dat de verplichting niet noodzakelijk in een decreet zelf moet zijn opgenomen ("door" is immers rechtstreeks via decreet terwijl "krachtens" een regeling bij uitvoeringsbesluit inhoudt). Dit niettegenstaande werd inmiddels via een amendement op het voorstel van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat het invoeren van een databank voor premies en subsidies betreft (Parl. St. Vlaams Parlement (2020-2021), St. 838), dat op 7 juli 2021 door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement werd aangenomen, voorzien in een expliciete rechtsgrond.
- *Minimale beveiligingsmaatregelen die geformaliseerd en gedocumenteerd worden.*
Ofschoon hier in de praktijk uiteraard rekening mee moet worden gehouden en dit ook zo bij de architectuur van de webapplicatie moet worden geïmplementeerd, vereist dit op zich geen wijzigingen aan het ontwerpbesluit, wat overigens door de VTC zelf in haar adviezen expliciet wordt erkend.
- *De transparantie waarborgen.*
Ofschoon hier in de praktijk bij de communicatie uiteraard rekening mee moet worden gehouden en dit ook zo bij de architectuur van de webapplicatie moet worden geïmplementeerd, vereist dit op zich geen wijzigingen aan het ontwerpbesluit.

De VTC meent voorts dat het wel positief is dat met betrekking tot de gegevensoverdrachten bij energiefraude een expliciete bepaling is opgenomen, waardoor betrokkene de nodige transparantie krijgt. Ook de GBA maakte overigens in haar advies eenzelfde opmerking.

Tot slot vraagt de VTC ook om m.b.t. de verwerking de rechtsgrond uit de Algemene Vergoeding Gegevensbescherming (AVG) expliciet te vermelden in de nota aan de Vlaamse Regering: dit is artikel 6.1.e AVG ("de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen") en wat betreft Fluvius bijkomend ook artikel 6.1.c AVG ("de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust").

D.3. Advies van de GBA

De Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) gaf op 22 juni 2021 haar advies nr. 106/2021.

Dit advies is grotendeels parallel aan het advies dat de GBA eerder gaf m.b.t. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt', al zijn een aantal van de vorige opmerkingen niet herhaald aangezien in het ontwerp daar mee rekening werd gehouden.

De GBA meent dat ook deze voorgestelde regeling past binnen het nagestreefde doeleinde zoals dat uit de artikelen 8.1.1 en 8.2.1, 3°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 blijkt. Verder merkt de GBA op dat de gegevens die bij de burger worden opgevraagd, in het licht van de gestelde inhoudelijke voorwaarden en het doeleinde niet overmatig lijken te zijn. De GBA merkt op dat de bewaartermijn in de regeling is opgenomen (in tegenstelling tot de Raad van State in haar recent gewijzigde adviespraktijk merkt de GBA overigens niet op dat dit element in een decreet moet worden opgenomen!). Ook de verwerkingsverantwoordelijke werd naar tevredenheid van de GBA in het ontwerp geëxpliciteerd.

De GBA maakte nog de volgende opmerking:

- De GBA meent dat men de rechtsgevolgen moet regelen van een eventueel technisch probleem met de website waarop de aanmeldingen moeten geschieden. De GBA meent dat bij technische problemen in die hypothese sommige betrokkenen zich niet tijdig zullen kunnen aanmelden. Met het oog op de rechtszekerheid moet het ontwerpbesluit volgens de GBA ook deze eventualiteit regelen (volgens de GBA bijv. via verlenging van de aanvraagtermijn, aanmelden per e-mail, een traditionele aangetekende zending).

Vooreerst moet worden opgemerkt dat dit een opmerking betreft die geen betrekking heeft op de bescherming van persoonsgegevens, de AVG of de wettelijk omschreven adviestaak van de GBA. Het is evident dat zowel Fluvius als de Vlaamse overheid als algemene regel downtime van hun webapplicaties tot een absoluut minimum trachten te reduceren. Dit wil echter niet zeggen dat dergelijke downtime, mocht die voorkomen, in de regelgeving wordt opgenomen als een automatische verlenging van de aanvraagtermijnen. Gelet op het feit dat men zes maanden de tijd heeft om de premie-aanvraag in te dienen, en gelet op het streven om downtime te minimaliseren tot het absolute noodzakelijke minimum, is er geen nood om op deze opmerking van de GBA in te gaan en het ontwerp op dit punt te wijzigen.

2. INHOUD

De rechtsgronden in de aanhef worden aangepast om rekening te houden met een aantal recente decretale aanpassingen die ook voor dit ontwerpbesluit bijkomende rechtsgronden creëerden.

In artikel 3 wordt in het ontworpen artikel 7.16.2, §2, 4° de datum "1 augustus 2021" vervangen door de datum "1 oktober 2021". Het is immers niet de bedoeling om een retroactieve investeringspremie te geven aan installaties die zich niet aan de meldingsverplichtingen houden, maar is bedoeld om die installaties nog eenmalig de kans te geven zich te regulariseren en zo alsnog van deze premie te kunnen genieten. De voorziene datum van 1 augustus zal omwille van de looptijd van deze regelgevende procedure verschuiven naar 1 oktober 2021.

Aan artikel 4 van het ontwerpbesluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- Er wordt bepaald dat voor eenzelfde EAN-nummer slechts één warmtepomp in aanmerking komt voor de retroactieve investeringspremie.
- Een elektrische lucht-lucht-warmtepomp kan als koelsysteem geplaatst worden. De retroactieve investeringspremie is bedoeld voor eigenaars die investeerden in een warmtepomp, als toekomstgericht, energie-efficiënt verwarmingssysteem. De airco's zijn daarom uitgesloten van de retroactieve investeringspremie voor warmtepompen. Daarom dat

in de tekst van het besluit was bepaald dat de warmtepomp ook de enige verwarming moest worden gebruikt, maar dat wordt te strikt bevonden. Er wordt voorgesteld dit naar "hoofdverwarming" aan te passen.

Een elektrische warmtepomp wordt daarbij als hoofdverwarming beschouwd, als zij niet louter instaat voor koeling en aan één van de hierna volgende voorwaarden voldoet:

- o ofwel is de warmtepomp aangesloten op een centraal verwarmingssysteem voor ruimteverwarming, met water als warmtetransporterend fluïdum (d.i. als warmteafgiftemedium);
- o ofwel staat de warmtepomp met lucht als afgiftemedium (zoals bodem-lucht- en lucht-lucht-warmtepomp) in voor het grootste deel van de warmtevraag voor de ruimteverwarming van een de gebouweenheid.

Warmtepompen specifiek voor warmwaterproductie en warmtepompboilers staan niet in voor hoofdverwarming van de ruimteverwarming en komen bijgevolg niet in aanmerking voor de retroactieve investeringspremie.

- Rekening houdende met de evolutie van het gebouweigenaarschap ten gevolge van de verkoop van onroerende goederen wordt bepaald dat de premie toekomt aan wie op de datum van de inwerkingtreding de eigenaar is van de warmtepomp.
- De eigenaar van de warmtepomp moet één of meerdere officiële bewijsstukken kunnen voorleggen die de indienstnamedatum en de plaatsing van de warmtepomp staven. Er wordt verduidelijkt welke stavingsstukken moeten worden voorgelegd. Hierbij worden niet-exhaustieve voorbeelden in de regelgeving opgenomen. Een keuringsattest van de warmtepomp bevat alle nodige gegevens die de plaatsing kunnen aantonen, maar is maar vanaf een bepaalde grootte van de warmtepomp (5 kilowatt) verplicht en dus niet steeds beschikbaar. Een eindfactuur geeft doorgaans ook een afdoende indicatie; foto's zijn echter onvoldoende als stavingsstukken. De indienstnamedatum en plaatsing kan ook worden nagegaan a.d.h.v. in de uitgekeerde REG-premies (voor bestaande gebouwen waarbij de warmtepomp voldoet aan de REG-premievoorwaarden) en uit de EPB-aangiften (voor nieuwbouw vanaf vergunningsaanvraagjaar 2006 en voor ingrijpende energetische renovaties vanaf vergunningsaanvraagjaar 2015).
- De voorwaarden uit de ontworpen artikelen 7.16.2, §7, 3° en 7.14, §6, 2° - aangaande het feit dat de installatie waarvoor een premie wordt ontvangen nog minstens 5 jaar na het verkrijgen van die premie operationeel moet blijven - worden qua formulering meer op elkaar gealigneerd. Dit vergt tevens een kleine aanpassing aan artikel 3.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de begroting van de Vlaamse overheid.

B. ESR-TOETS

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel, de werkingsuitgaven of de investeringen en schulden van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State moet na de tweede principiële goedkeuring worden ingewonnen.

Na de definitieve goedkeuring van dit ontwerpbesluit moet het besluit nog dringend in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor andere decentrale productie-installaties dan fotovoltaïsche zonnepanelen waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt en wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor de plaatsing van een warmtepomp in dienst genomen voor 1 januari 2021 in combinatie met fotovoltaïsche zonnepanelen;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor andere decentrale productie-installaties dan fotovoltaïsche zonnepanelen waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt en wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor de plaatsing van een warmtepomp in dienst genomen voor 1 januari 2021 in combinatie met fotovoltaïsche zonnepanelen;
2. Het advies van de VREG d.d. 15 juni 2021;
3. Het advies van de VTC d.d. 16 juni 2021
4. Het advies van de GBA d.d. 22 juni 2021.